

TI NANGRUGIAN TI DAKES

Cadagiti adu nga isip, ti nangrugian ti basol ken ti gapu ti caaddana isudat' puon ti dackel a pacariribucan.

ILACANO - CG 29

CADAGITI adu nga isip, ti nangrugian ti basol ken ti gapu ti caaddana isudat' puon ti dackel a pacariribucan. Makitada ti aramid ti dakes, agraman dagiti nacaabutbunga a kinaay-ay-ay ken langalang a maibungana, ket intuudenda no casano ti pannacapaadda amin dagitoy iti babaen ti panangituray ti Maysa nga awan patingga ti sirib, pannacabalin, ken ayatna. Adtoy ti maysa a palimed, nga awan panglawlawag a masaracanda. Ket iti panagduadua ken panangtatangata, mabulsecanda cadagiti kinapudno a nabatat ti pannacaipalgacda iti sao ti Dios, ken masapul unay iti pannacaisalacan. Adda dagitay nga, iti panangukisocda iti maipapan iti caadda ti basol, padasenda ti agsukisoc iti daya a di pulos impaltiing ti Dios; iti casta dida matumpongan ti macaibucasil iti pagricutanda; ket dagidiay a managduadua ken mannakisuppiat, petpetanda daytoy a cas pambarda iti panangiwaliinda cadagiti sao ti Nasantoan a Surat. Adda met sabsabali a di unay macaawat itoy dackel a pagricutan maipapan iti dakes, agsipud ta ti ugali ken dakes a panagipatarus pinasipngetna ti isursuro ti Biblia maipapan iti cababalin ti Dios, casasaad ti gobiernona, ken cadagiti pagannurotanna a niangipatingga iti basol.

Saan a mabalin nga ilawlawag ti nagtaudan ti basol tapno maited ti gapu ti caaddana. Nupay casta adda umdas a maawatan maipapan iti puon ken maudi a tungpal ti basol, tapno maipararangang a naan-anay ti kinalinteg ken kinaimbang ti Dios cadagiti amin a pannakirupirna iti dakes. Awan nabatbatad ti pannacaisurona iti uneg ti Nasantoan a Surat ngem daytoy, a ti Dios uray cascasano saan nga Isut' mapabiddut iti iseserrec ti basol; awan nainpilitan a pannacaiapanaw ti nadiosan a parabur, awan nagcurangan ti nadiosan a gobierno, a uaca'puonan ti ibabangon ti yaalsa. Ti basol simbrec a sali, a ti caaddana awan rason a maited. Isut' palimed, di mabalin nga ibaga ti gapuna; ti panangipambar iti basol isut' panagsalacnib kencuana. No adda masaracan a pambar, wenna maipakita a gapu ti caaddana, sumardengen a basol. Ti laeng pangilawlawagtayo iti basol isu ti naited iti sao ti Dios; isu "ti panagsalungasing iti linteg;" isut' panagtrabajo ti maysa a bileg a bumusor iti dackel a linteg ti ayat a nacaibatayan ti gobierno ti Dios.

Sacbay ti iseserrec ti basol, adda idi talna ken rag-o iti amin a law-ang. Isuamin addada idi iti awan curcurangan a pannakitunos iti pagayatan ti Namarsua. Ti panagayat iti Dios isut' cangrunaan, ti panagayat iti maysa ken maysa awan panangipangrunana. Ni Cristo nga isu ti Verbo, a bugbugtong nga Anac ti Dios, adda idi a nakimaymaysa iti agnanayon nga Ama—nagmaymaysada iti casasaad, cababalin, ken panggep—caca-isuna a sibibiag iti amin a law-ang a nacabalin a simbrec iti amin a balacad ken panggep ti Dios. Babacen ti pannacaaramat ni Cristo, pinarsua ti Ama dagiti anin a nailangitan a nabiag. "Ta Kencuana naparsua dagiti amin nga adda cadagiti langlangit . . . uray dagiti trono, wenna kinaturay wenna pagturayan wenna dagiti pannacabalin;" ket isuamin a langit nagtulnogda Kencuana a maipada iti panagtulnogda iti Ama.

Idinto ta ti linteg ti ayat isut' batay ti gobierno ti Dios, ti ragsac dagiti amin a naparsua a sibibiag naibatay iti

awan curangna nga itutunosda cadagiti dadackel a pamungnanayan iti kinalintegna. Calicaguman ti Dios cadagiti amin a parsuana ti naayat a panagservi—ti panagraem nga agtaud iti naisipan a panangbigbig iti cababalinna. Awan ragsacna iti inapilpilt a panagtulnog, ket itedna iti isuamin ti panagwayawaya ti nakem, tapno agservida coma Kencuana a nancakemda.

Ngem adda idi maysa a nangpili a nangdadael itoy a wayawaya. Ti basol nangrugi iti daydi sinmaganad ken Cristo a pinadayawan unay ti Dios, ken nagtacler a cangatoan iti pannacabalin ken dayag iti gimong dagiti agnaed sadi langit. Casacbayan ti pannacatnagna, ni Lucifer idi ti immuna cadagiti manggabbong a kerubin, nasantoan ken awan inulitna. "Castoy ti cuna ni Apo Jehova: Sica selloom ti pacadagupan, napno iti sirib, ken awan pagcuranganna iti imnas. Addaca idi idia Eden, a minuyongan ti Dios; tunggal napateg a bato isu ti abongmo." "Sica ti napulotan a kerubin a manggabbong; ket Sica insaadca: tapno addaca idi iti rabaw ti nasantoan a bantay ti Dios; sica nagnaca iti tengnga dagiti batbato nga apuy. Sica awan idi ti pagcurangam cadagiti daldalano manipud idi aldaw a pannacaparsuam agingga iti nasarac kenca ti kinakil-lo."

Nabalin coma idi ni Lucifer ti nagtaginayon iti parabur ti Dios, nga inay-ayat ken dinaydayaw dagiti amin a buyot dagiti angel, ket inaramatua coma dagiti nataneng a pannacabalinna iti panangbendicionna cadagiti sabali ken panangpadayagna iti Namarsua. Ngem, cuna ti mammadto, "Ti pusom timmangisit gapu iti immasmo; tinulawam ti siribmo gapu iti raniagmo." "Sagbabassit, ingaed ni Lucifer ti nagtarigagay a mangitan-oc iti bagina. "Insaadmo ti pusom cas ti puso ti Dios." "Kinunam, . . . Ibayogcontio ti tronoc iti ngato dagiti bitbituen ti Dios; ket agtugawaco iti bantay ti gimong. . . . Agpangtoactio iti rabaw ti cangatoan dagiti ul-ulep; ipadpadcontio ti bagie ken Cangatoan." "Lugar a sinapulna ti panagaramidna iti Dios a cas cangatoan nga ay-ayaten ken pagtulnogdagiti parsuana, pinadas ni Lucifer nga inawis ti panagservi ken panagraemda kencuana. Ket idinto ta inapalanna ti dayaw nga intend ti awan patinggana nga Ama iti Anacna, tinarigagayan toy principe dagiti angel ti turay a ni Cristo laeng ti nacaipaggemanna.

Ti amin a langit nagragrag-o a nangyanninaw iti dayag ti Dios ken nangpibuya iti pannacadaydayawna. Ket bayat ti pannacadaydayaw ti Dios a casta, adda talna ken ragsac ti isuamin. Ngem idi cuan adda di maitunos a nota a nangmulit cadagiti nailangitan a tunos. Ti panagservi ken panangitan-oc iti bagi a maicaniwas iti gacat ti Namarsua, riniingda dagiti dakes a partaan cadagiti is-isip nga idi cua ti dayaw ti Dios ti cangrunaan a padpadayagda. Dagiti panmalacad a nailangitan nakipacacaasida ken Lucifer. Ti Anac ti Dios imparangna iti sangoananna ti kinadackel, kinaimbang, ken kinalinteg ti Namarsua, ken ti kinasanto ken di agbaliw a cababalin ti lintegna. Ti Dios met laeng ti nauigpasdec iti urnos sadi langit; ket iti isisiasina kencuana, ibabainto ni Lucifer ti Nangaramid Kencuana, ket iyegna ti pannacadael kencuana met laeng. Ngem ti pab-

laac, a naited a sibubuyog ti di matucod nga ayat ken casi, pinarasucna ketidi ti espiritu ti ibubusor. Pinalubosan ni Lucifer a nagari ti panaginun ken Cristo ket pimangipgisa iti panangikeddeng.

Idinto ta pinanawanna ta saadna iti asided a denna ti Dios, ni Lucifer rimmuar a naapan nagiwara iti espiritu ti di pannacapnec iti gimong dagiti angel. Iti panagtrabajona a napacuyogan iti nalaua a kinalimed, ket iti mayasa a tiempo inlingedna ti pudno a panggepna babaeln ti panagparangna nga agracim iti Dios, inagawaanna a pinarasuc ti igugura cadagiti linteg a mangituray cadagiti nailangitan a parsua, ket impawatna a dagita a linteg adut saan a masapul nga iparparida. Idinto ta nasantoan ngaruden dagiti cababalinda, impapatina a dagiti angel reb-bengda a suroten ti italucaic ti bucodda a pakinakem. Sinapulna a patauden ti panangisakitda kencuana, babaeln ti panagiparangna a ti Dios saan a nalinteg ti inaramidna kencuana iti panangitedna ken Cristo iti cangatoan a dayaw. Impapatina nga iti panagalicaguma na iti daodackel a turay ken dayaw saanna a pinanggep nga itan-oc ti bagina, no di ket sinapsapulna a gun-oden ti wayawaya nga agpaay cadagiti amin nga agnaed sadi langit, tapno babaeln iti daytoy a pamuspusan macagun-odda ti nangatangato a casaasad ti panagbiag.

Iti dackel a casina, inananusan ti Dios ni Lucifer iti nabayag. Saan a naigiddato a naipababa iti nangato a saadna idi damona nga ingaed ti espiritu ti di pannacapnec, wenna uray pay idi rinuggianna nga iparang dagiti saan a pudno nga impapatina iti sangoanan dagiti natulnog nga angel. Napagbati idiaiy langit iti nabayag. Naulit-ulit a naigayat kencuana ti pacawan, no la ket agbabaw ken agtultuloc. Dagiti casta a pecca a ti laeng awan patinggana nga ayat ken sirib ti macaramid, isudat mangipapati kencuana iti biddutna. Ti espiritu ti di pannacapnec uray caanoman di naam-aramoan idiaiy langit idi cua. Ni Lucifer met laeng idi damona dina nakita no adinot pagturturonganna; dina naawatn ti pudno a cababalin dagiti ricnana. Ngem idi mapanecnecan a ti dina pannacapnec awan met gagpawana, ni Lucifer nalawlawagan nga isu ti adda iti biddut, ket dagiti bilbilin ti Dios nalintegda, ket reb-bengna a bigbigen ida a casta iti sangoanan ti amin a langit. No inaramidna laeng daytoy, mabalin a naisalacanna coma ti bagina ken dagiti adu nga angel. Iti daytoy a tiempo dina pay la inwagac a naminpinsan ti isusurotna iti Dios. Nupay nalpasnan a pinanawan ti saadna a cas mangabbong a kerubin. nupay casta no nagmayat coma a simmubli iti Dios, ket binigbigna ti sirib ti Namarsua, ket napnec a nagyan iti saad nga impato ti Dios kencuana iti dackel a gannuatna. naisubli coma iti saadna. Ngem ti kinatangsit ti nangipagel iti panagrucnoyna. Intuloyna a sinaranay ti dalanna, impapatina nga awan pacasapsapulanna nga agbabawi, ket imbulosna ti bagina a makirupac iti dackel a bacal a maibusor iti Nangaramid kencuana.

Itan ti amin a pannacabalin ti naindaclan nga isipna intaengnan iti trabajo ti panangal-lilaw, tapno gun-odenna ti panangisakit dagiti angel nga adda idi iti babaeln ti panagbilinna. Uray pay daydi aramid ni Cristo a panangpablaac ken panangbalacada kencuana. kinilkil-lona tapno agservi a pagranganay dagiti naliput a panggepna. Cadagidiay a caasigan kencuana gaput' nangungo a panagtalencia cadacuada, ni Satanas imparangna a nakil-lo ti pannacapatona, a ti saadna saan a napadayawan, ket ti wayawayana nakessayan. Manipud iti panangilkil-lona cadagiti sao ni Cristo, insublantn ti pammapdadaakes ken panagsao iti ulbod, ket impababolna iti Anac ti Dios ti panagpanggepna a mamagpacumbaba kencuana iti sangoanan dagiti agnaed sadi langit. Nangsapul pay iti pannacabukel ti ulbod a pang-

gep a pakisucicanna cadagiti natulnog nga angel. Amin a dina napatuloc ken naiyeg a naan-anay iti sikiganna, impababolna cadacuada ti zwan a panagayada cadagiti pagimbagan dagiti nailangitan a parsua. Daydiay aramid nga isu met laeng ti nangar-aramid, impababolna cadagidiay a nagbati a napudno iti Dios. Ket tapno maipapatina ti ipababolna maipapan iti nakil-lo nga aramid ti Dios kencuana, nagaramat cadagiti panangilkil-lo cadagiti sao ken aramid ti Namarsua. Inan-annurotna iti panangirribucna cadagiti angel ti pannacaramat dagiti nasicap a pappapati maipapan cadagiti panggep ti Dios. Tunggal nalaca a banag sinalucobanna iti kinalimed, ket babaeln ti nasicap a panangilkil-lo inturongna ti panagduada cadagiti cabatadan a sao ni Jehova. Ti nangato a saadna a nacaidennaanna iti casta unay iti Dios iti panangiturayna, ti nangted iti ad-adu a pigsa dagiti palpalawagna, ket adu dagiti nauyotan a timmipon kencuana iti iyaalsana a bumusor iti turay ti Langit.

Ti Dios iti siribna pinalubosanna ni Satanas a nangituloy iti aramidna, aginggat' nagluom ti espiritu ti di pannacapnec a bimtac iti yaalsa. Dagiti gandatna masapul a dumackelda a nalang, tapno dagiti pudno a cababalin ken pagduyosanda makita coma dagiti isuamin. Ni Lucifer, a cas napulotan a kerubin, naitan-oc iti nangato idi cua; isut' inay-ayat unay dagiti nailangitan a parsua, ket ti bilegna cadacuada napigsa. Ti gobierno ti Dios sacupenna saan laeng a dagiti agnaed sadi langit, no di pay ket dagiti agnaed cadagiti amin a lublubong a pinarsuana; ket impagarup ni Satanas a no mawawisa dagiti angel ti langit a cadduana nga umalsa, mabalinna met nga ipagna cadagiti sabsabali a lubong. Imparangna a sisisicap unay ti bangirna iti paricut, nga inaramatna ti mangal-lilaw a sirib ken kinasuicic iti pananggun-odna cadagiti panggepna. Ti pannacabalina a mangal-lilaw nabileg unay, ket iti nalimoan a panangawesna iti bagina iti kinaulbod adda nagun-odna a pangundawayan. Uray pay dagiti natulnog nga angel dida unay nailasin ti cababalina, wenna nakita ti pagturturongan ti trabajona.

Ni Satanas nangato unay ti pannacadayawna, ket amin dagiti aramidna nacawesanda ti palimed, iti casta a narigat a naibutactac cadagiti angel ti napaypayso a cababalin ti trabajona. Aginggat' macadackel a nalang, ti basol saan nga agparang a cas iti napaypayso a kinadakesna. Agingga iti daydi a tiempo ti basol di pay laeng nagparang iti uneg ti lawang ti Dios, ket dagiti nasantoan a parsua awan ammoda idi maipapan iti cababalina ken kinadakesna. Dida nabalin a tinucod dagiti nacabutbuteng a banag a maibunganto ti panangiwalin iti linteg a nadiosan. Ni Satanas, idi damo, inlimedna ti trabajona babaeln ti napatac a panagparparangna a sumurot iti Dios. Impapatina a sapsapulenna a parangayen ti pannacadayaw ti Dios, ti pannacapatibker ti gobiernona, ken ti pagimbagan dagiti amin nga agnaed sadi langit. Nupay intuctukitna ti di pannacapnec cadagiti is-isip dagiti angel nga adda iti babaelna, sisisicap a nagparang a sapsapulenna nga iccaten ti di pannacapnec. Idi indagadagna ti pannacaramid coma dagiti panagbalaliw iti urnos ken linlinteg ti gobierno ti Dios, inaramidna a cas itay masapul dagitoy tapno magtaginayon ti tunos sadi langit.

Iti panangrupirna iti basol, nabalin ti Dios laeng nga inaramat ti kinalinteg ken pudno. Ni Satanas nabalina nga inaramat ti di mabalin nga aramatn ti Dios—ti pasablog ken al-lilaw. Sinapulna a pinadakes ti sao ti Dios, ket binalinsucna ti panggep ti gobiernona iti sangoanan dagiti angel, nga impapatina a ti Dios saan a nalinteg iti panangibilinna cadagiti linteg ken annuroten cadagiti agnaed sadi langit; nga iti panagkiddawna cadagiti parsuana iti panagrucnoy ken panagtulnog. sapsapulenna laeng ti pannacaitan-oc ti bagina.

Anansata ngarud masapul a maipakita iti sangaoanan dagiti agnaed sadi langit, ken casta met cadagiti adda iti amin a lubong, a ti gobierno ti Dios nalinteg, ket ti lintegna naimbag nga awan pagcurcuranganna.

Uray pay idi naikeddengen a dina'n mabalin ti agbayag sadi langit, ti Awan Patinggana a Sirib saanna a dinadael ni Satanas. Idinto ta ti naayat a panagservi isu laeng ti maawat iti Dios; ti pannacaturay dagiti parsuana masapul a maisadag iti panamatida iti kinalinteg ken kinamanagparaburnia. Dagiti agtaeng sadi langit ken sabali a lublubong, agsipud ta dida pay nacasagana a manucod iti cababalin wenna maibunga ti basol, iti daya saanda coma a nakita ti kinalinteg ken kinamanangngaasi ti Dios iti pannacadael ni Satanas. No naigiddato la a napucaw a namimpisan, nagservida coman iti Dios gapu iti buteng, a saan a gapu iti ayat. Ti bileg ti mangniculbo saan coman a naan-anay ti pannacadaelna, ket ti espiritu ti yaalsa saan met coma a napucaw a naikisap. Ti dakes napalubosan a nagluom. Agpaay a pugimbagan ti amin a law-ang cadagiti awan sardayna a panpanawen, masapul a ni Satanas paluomenna a nalang dagiti isurusuona, tapno dagiti ipabpabasolna a maicaniwas iti gobierno ti Dios makita ida dagiti amin a napsua, iti pudno a lawagda, ken tapno ti kinalinteg ken ti di panagbaliw ti lintegna maipasdec coman nga agnanayan nga awanen ti duadua.

Ti yaalsa ni Satanas agservi a pagmennamennaan ti law-ang cadagiti amiu nga umay a panawen, maysa nga agnanayan a mamanecec iti cababalin ken nacabutbuteng a maibunga ti basol. Ti pannacaipagna ti turay ni Satanas, dagiti maibungana cadagiti tao ken angel nga agpadpada, ipakitananto ti di malidican a maibunga ti panangiwalin iti turay ti Dios. Ipanecnecano a ti naimbag a casasaad dagiti amin a parsua ken inaramidna adda a maibatay iti caadda gobierno ken linteg ti Dios. Ito casta ti historia toy nacabutbuteng a padas ti yaalsa isunot' agnanayan a manalacnib cadagiti amin a nasantoan a nabag, a manglapped cadacuada a maal-lilaw iti casaad ti panagsalungasing, ken nianganawa cadacuada nga agbasol ken agsagaba iti dusa ti basol.

Ni Satanas ken ti buyotna sangangcatunosda a nangipabasol amiu ken Cristo iti gapu ti yaalsada, a kinunada a no saanda coma a natubtubugar, uray caanomian dida coma immalsa. Ito casta gapupna natangken ken nacarida iti panaglicudda, a sinapsapula a barengbareng ti panangrebbada iti gobierno ti Dios, nupay sitatabbawda a nangipapati nga awan basolda a pappargaten ti naulpit a turay, iti camaudianan napagtalaw manipud langit toy a pangulo ti yaalsa ken amin a nangisakit kencuana.

Daydi met laeng nga espiritu a nanignay iti yaalsa sadi langit, isu pay laeng ita ti nangitigtignay iti yaalsa ditoy daga. Intuloy ni Satanas cadagiti tattao ti pumada nga annuroten nga inaramatna cadagiti angel. Ti espirituna adda ita nga agar-ari cadagiti annac ti kinasukir. Cas kencuana sapulenda a rebbaen dagiti pawpawil ti linteg ti Dios, ket icarianda dagiti tattao iti wayawaya gapu iti pannacasalungasing dagiti bilbilinna. Ti pannacabalaw ti basol parasukenna pay laeng ti espiritu ti gura ken panagsukir. Inton dagiti damag ti Dios a mangpablaac maidanonda iti conciencia, ni Satanas iturongna dagiti tattao a mangpalinteg cadagiti bagbagida met laeng, ket sapulenda ti panangisakit dagiti sabsabali iti naimbasolan a dalanda. Lugar a balbaliwanda dagiti biddutda, parasukenda ti gura a maibusor iti nangabalaw, a cas itay isu laeng ti gapu ti pagricutan. Nanipud cadagidi aldaw ni nalinteg nga Abel aginggat' itoy tiempotayo, casta ti espiritu a naiparangrang cadagidiay a macaitured a mangabalaw iti basol.

Ngem ti met laeng Agnanayan a Dios ti nangipuc-

caw iti cababalinna: "Jehova, Jehova, Dios a manangngaasi ken managparabur, nainayad nga agpungtot, ken aglappulapusanan iti kinainibag a siaayat ken kinapudno, manalinmetmet iti caasi a siaayat a maipaay cadagiti rinibribu, mamacawan iti kinadakes ken salungasing ken basol, ket iti uray caano dina canunongan ti nacabasol."⁴

Ito pannacapatgalaw ni Satanas manipud langit, ti Dios imbunannagna ti kinalintegna, keu tinuaginayonna ti dayaw ti tronona. Ngem idi nacabasol ti tao gaput' itutulocna cadagiti panangulbod toy naglicud nga espiritu, ti Dios impanecececa ti ayatna babaen ti panangitulocna iti Bugbugtong nga Anacna a matay gapu iti natnag a sangcatawan. Ti cababalin ti Dios maiparang iti pannacaaramid ti pannacaicaro dagiti basbasol. Ti naindaclan a daton idiaay cruz ipakitana iti amin a law-ang a ti dalan ti basol a pilini ni Lucifer uray cascasano saan a mabalin nga ipabasol iti gobierno ti Dios.

Ni Satanas ti nangdurog iti lubong a di nangawat ken Cristo. Inaramat ti principe ti dakes amin a pannacabalin ken sicapna a nangdadael ken Jesus; ta nakitna a ti caasi ken dungngo ti Mangisalacan, ti kinamanagayat ken nalas nga asina, iparparangaranga iti lubong ti cababalin ti Dios. Sinusic ni Satanas ti tunggal impapati ti Anac ti Dios, ket inaramatna dagiti tattao a cas pannacabagina a nangpunno ti biag ti Mangisalacan iti tuoc ken ladingit. Ti nasicap a kinasirib ken ulbod nga inaramatna a panglapped iti trabajo ni Jesus, ti gura nga imparangrang dagiti annac ti kinasukir, dagiti nadawel a darum a maicaniwas iti Maysa a ti biagna awan macatulad iti kinaimbagna, nagubogda amin iti naipenen a siuneng a panangibales. Dagiti nakikituman nga apuy ti apal ken gura, lucaw ken panangibales, bintac idiaay Calvario a naibusor iti Anac ti Dios, idinto nga amin a langit ti nagbuya a binuyogan ti naulimec nga al-liaw.

Idi naiwacacen ti naindaclan a sacrificio, ni Cristo immuli sadi langit, a nagmadi a pagrucbaban dagiti angel aginggat' naiparangrang ti dawatina, "Ti intedmo Caniac, cayatco a no adino ti yanco, addada met coma a maicuyog Caniac."⁵ Ito daya rimmuar ti sungbat manipud iti trono ti Ama, a binuyogan ti di maisawang nga ayat ken pannacabalin, "Isu ti pagrucbaban coma dagiti isuamin nga angel ti Dios."⁶ Awan ti uray maysa la a mulit a nagdisso ken Jesus. Idi nagpatinggan ti panagpacumbabana, ket nalpas ti sacrificiona, naited Kencuana ti maysa a nagan a nangatangto ngem amin a nagan.

Itan ti basol ni Satanas nagparangen nga awan pambar. Imparangrangnan ti pudno a cababalinna a cas naulbod ken miamapatay. Makitan a ti isu met la nga espiritu a panangiturayna cadagiti annac dagiti tattao nga adda iti babaen ti turayna, isu met la coma nga espiritu ti imparangrangna no napalubosan coma a nangituray cadagiti agnaed sadi langit. Impapatina idi a ti panagsalungasing iti linteg ti Dios mangyegto iti wayawaya ken pannacaitan-oc; ngem nakita a nagbanag iti pannacaadipen ken pannacaiapababa.

Dagiti ulbod a pamabiddut ni Satanas a maibusor iti nadiosan a cababalin ken gobierno ti Dios ti nagparang iti pudno a lawag. Impabasolna iti Dios a ti la panangitan-ocna iti bagina ti sinapsapulna iti panangibilinna iti panagrucnoy ken panagtulnog dagiti parsuana, ket imibunannagna pay nga idinto a kidikiddawen ti Namasua cadagiti amiu a sabali ti dida panagayat iti bagbagida, Isu met laeng ay-ayatenna ti bagina ket awan sacrificio nga inaramidna. Ita nakitan nga agpaay iti pacaisalacanan ti natnag ken managbasol a sangcatawan, inaramid ti Mangituray iti law-ang ti calaclan a sacrificio a mabalin nga aramiden ti ayat; ta "ti Dios adda idi ken Cristo a pakicappiaenna toy lubong Kencuana met laeng."⁷ Nakita pay, nga idinto a linuctan ni Lucifer ti

ruangan a sercan ti basol, gapu iti tarigagayna iti dayaw ken turay, ni Cristo, tapno pucawenna ti basol, impacumbabana ti bagina, ket nagtulnog agingga ken patay.

Ti ipapatay ni Cristo isut' maysa nga argumento a di maabac nga agpaay iti pagimbagan ti tao. Ti dusa ti linteg nagdisso iti Daydiay a capada ti Dios, ket ti tao si-wayawaya nga umaracup iti kinalinteg ni Cristo ket agbal-ligi iti pannacabalin ni Satanas babaen ti maysa a sibababawi ken napacumbaba a biag, a cas panagbal-ligi ti Anac ti Dios. Iti casta ti Dios isut' nalinteg, ket nupay casta Isut' mangpalinteg cadagiti amin a mamati ken Jesus.

Ngem saan laeng a tapno umayna isalacan ti tao ti inayan ni Cristo ditoy daga nga agtuuoc ken matay. Immay tapno "padackelenna ti linteg" ken "padayawenna."¹ Immay saan laeng a tapno dagiti agnaed itoy a lubong pagraemanda coma ti linteg cas iti rebbengna a pannacaram; ngem tapno ipakitana cadagiti amian a lububong iti lawang a ti linteg ti Dios saan a mabalin a mabaliwan. No dagiti bilinna mabalin coma nga iwalin, no casta saan coman a nasapul nga intuloc ti Anac ti Dios ti biagna a nangicaro iti pannacasalungasing ti linteg. Ti ipapatay ni Cristo ti mamanecec a ti linteg saan nga agbaliw. Ket ti sacrificio a pilit nga inaramid ti awan patinggana nga ayat ti Ama ken ti Anac, tapno mabaliw coma a maisalacan dagiti managbasol, ipakitana iti amin a lawang—ti di pulos mabalin nga aramidem ti basbasit ngem ti gacat ti pannacacaro ti basol—a ti kinalinteg ken kinamanangngassi isudat' nacaibatayan ti linteg ken gobierno ti Dios.

Inton maudi a pannacaramid ti panangucom maki-tanto nga awan gapu ti caadda ti basol. Inton intuuden ti Ucoem ti amin a daga ken Satanas, "Apay nga im-malsaca a maibusor Caniac, ket inagawannac cadagiti simmurot iti pagariac?" ti nangisungsong iti dakes awan-tot' mabalinna a pagpambar. Isuamin a ngiwat masul-latanto, ket amin dagiti buyot nga immalsa saandanto a macatagari.

Ti cruz sadi Calvario, nupay ibunannagna ti di pa-nagbaliw ti linteg, iwarragawagna iti lawang a dagiti supapac ti basol isu ti patay. Idi inyasug ti agbugbugot a Mangisalacan ti, "Natungpalen," napatiten ti uñas ni Satanas. Ti dackel a panagbinnacal a nabayag a nairu-gin nakednganen iti daya a tiempo, ket naipatalgeden

ti maudi a pannacapucaw ti dakes aginggat' maikisap. Ti Anac ti Dios linasatna dagiti ruangan ti tanem, "tapno gapu iti patay, pucawenna daydiay addaan pannacaba-lin ni patay, cayaco a sawen, ti diablo."² Ti tarigagay ni Lucifer a maitan-oc ti nangiturong kencuana a nagcu-na, "Ibayogconto ti tronoc iti ngato dagiti bitbituen ti Dios. . . . Ipadpadconto ti bagic ken Cangatoan." Ti Dios cunana, "Siac pagbalinencanto a dapu iti rabaw ti daga, . . . ket awancanton nga agnanayon."³ Inton "ti aldaw umay, manguram a cas la horno, . . . amin dagiti natangit, ken amin dagiti agaramid iti dakes, punget-danto; ket ti aldaw nga umay uramennanto ida, cuna ni Jehova dagiti buybuyot, a dinto mangitedda cadacuada uray ramut uray saña."⁴

Sacsianto ti amin a lawang ti cababalin ken da-giti naibunga ti basol. Ket ti pannacataliposnanto a mapucaw, a nangyeg coma iti butbuteng cadagiti angel ken pannacaibabain ti Dios no naaramid coma idi damo-na, itan isut' mangalanganon iti ayatna ken mangipasdec iti pacadayawanna iti sangoanan dagiti amin a parsua iti lawang nga agragrag-o iti panangaramidda iti pagayatan-na, ken iti pusoda ti yan ti lintegna. Uray caanoman saan-ton a sumubli a maiparangarang ti dakes. Cuna ti sao ti Dios, "Ti tuoc dinto bumangon iti maicadia a daras."⁵ Ti linteg ti Dios, nga inumsi ni Satanas a cas sangol ti ki-naadipen, madaydayawto a cas linteg ti wayawaya. Ti na-suut ken napadas a sangaparsuzan uray caanoman sa-an-ton a mapaguckiad ti isusuotna iti Daydiay a ti ca-babalinna naiparangarang iti sangoananda a cas di ma-tuocod nga ayat ken awan patinggana a sirib.

1. 1 Juan 3:1.	2. Colosa 1:16.
3. Enekiel 28:12-15, 17.	4. Enekiel 28:16; Isaias 14:13, 14.
5. Enekiel 34:6, 7.	6. Juan 17:24.
7. Hebreo 1:6.	8. 2 Corinto 5:19.
9. Isaias 42:21.	10. Hebreo 2:14.
11. Isaias 14:13, 14; Enekiel 28:18, 19.	12. Malakias 4:1.
13. Nahum 1:9.	

You have just read all or most of *chapter 29* from the book, *The Great Controversy*, in the *Ilocano Language*. This chapter, other chapters, and part or all of the entire book are available on special order in quantity amounts in 23 languages.

PRINTED BY:

TRAIL GUIDES - BOX 300, ALTAMONT, TN 37301 USA

FOR FURTHER INFORMATION AND LITERATURE, PLEASE CONTACT:

TI IGLESIA IDIAY ROMA

NI APOSTOL Pablo, iti maicadua a suratna cadagiti taga Tesalonica, imbunannagna a ti aldaw ni Cristo saanto nga umay no dinto "umay nga umuna ti panaglicud, ken maiparangrang ti tao ti basol, ti anac ti pannacapuraw, isu a sumalungasing ken tumacder a bumusor iti isuamin a managan Dios, wenna ti pagrucbaban, ket iti casta agtugaw iti templo ti Dios, nga agparang a cas la isu ti Dios."¹ Ket adadda pay ngem dayta, pablaacan ti apostol dagiti cacabsatna a "ti palimed ti kinadakes adla nga agar-aramiden."² Uray pay cadagidlin nga aldaw nakitana dagiti al-ililaw nga agcarcaradap a sumbrec iti iglesia, a mangisagana iti dalan a mangparang-ay iti turay ti papa.

Sagbasit idi damo iti nalimed ken naulimec a pamayan ngem idi cuan limmatlatac iti idedegdeg ti pignana idi natenggelan dagiti panpanunot dagiti tattao, impagna "ti palimed ti kinadakes" ti naal-lilawan ken natabbaawan nga aramidna. Istay di nadnadlaw dagiti ug-ugali a pinapagano, natumpoganda ti dalauda a simbrec iti uneg ti iglesia Cristiana. Ti espiritu ti panna-kiin-innabuloy ken itutunos naatipa pay laeng iti basit a tiempo gapu iti uadawel a pannacairurumen nga inibtoran ti iglesia iti babaen ti kinapagano. Ngein iti isar-deng ti pannacairurumen, ket simbrec ti kina-Cristiano cadagiti pangucoman ken palacio dagiti ar-ari, inwalin ti iglesia ti napacumbaba a kinanacman ni Cristo ken dagidi apostolna ket insucatan ti kinapasindayag ken kinatangsit dagiti papadi ken agtuturay a pagano; ket iti saad dagiti bilbilin ti Dios, insunona dagiti capapanutan ken ug-ugali ti tao. Ti sinsinan pannacacconvertir ni Constantino idi damo ti maicapat a siglo pinataudua ti dackel a rag-o; ket ti lubong a nabadaan iti langa ti kinalinteg, simbrec iti iglesia. Ti kinapagano, nupay nagpakita a casla naabac, isu ketdi ti nagbal-ligi. Ti espiritu-na tinenggelna ti iglesia. Naiserrec dagiti sursuro, ceremonia, ken an-anitona iti pammati ken panagdaydayaw dagiti nagecuncuna a pasurot ni Cristo.

"Toy a naginnabuloyan ti kinapagano ken kina-Cristiano nagtungpal iti itatan-ay ti "tao ti basol" a naipadto a bumusor iti Dios ken mangitan-oc iti bagina iti ngatoen ti Dios.

Pinadas naminsan ni Satanás ti makinumo ken Cristo. Napan iti Anac ti Dios idi adda idia let-ang ti sulisog, ket iti panangipakitana Kencuana cadagiti amin a pagpagarian ti lubong ken ti dayagda, inggay-atna nga ited ida amin Kencuana no la ket bigbigenna ti turay ti principe ti sipngget. Ni Cristo binabalawna ti napalanguad a manulisog, ket pilit a pimmanaw. Ngem nagasgasat ni Satanás iti panangiparangna iti casdi met laeng a sulsulisog iti tao. Tapno magun-odan ti iglesia dagiti nailubongan a gun-gona ken dayaw, naiturong nga agsapul iti parabur ken saranay dagiti dadackel a tattao ti daga.

Ammo unay idi ni Satanás nga aramidento dagiti Nasantoan a sursurat dagiti tao a macabael a mangilasin cadagiti pangul-ulbodna ken sumupring iti turayna. Ti Mangisalacan ti lubong met laeng sinarangetna dagiti

idadarup ni Satanás iti panangar-aramatna iti Sao ti Dios. Iti tunggal isusucrona, insarang ni Cristo ti calasag ti agnanayon a kinapudno, a kinuncunana, "Adda a naisurat." Iti tunggal singasing ti cabusor, insarangna ti kinasirib ken pannacabalin ti Sao ti Dios. Tapno matagina-yon ni Satanás ti panangul-ulbodna cadagiti tattao, ken tapno maipasdecna ti agag-agaw a turay ti tao, masapul a pagtaengenna ida a nauengeng cadagiti Sursurat. Itan-oc ti Biblia ti Dios, ket ilugarna dagiti adda-patinggat' cabaelanna a tattao iti napaypayso a saadda; masapul ugarud a dagiti nasagradoan a kinapudnoma mailemmeng ken maimamegda. Daytoy nga urnos ti inannurot ti Iglesia Romana. Iti ginagasut a tawen naiparit ti pannacaiwaras ti Biblia. Naiparit cadagiti tattao ti panangbasada kencuana, ken ti caaddana iti uneg dagiti balbalayda, ket impatarus dagiti papadi ken appo iti iglesia nga awan pannacatenggelna dagiti sursurona a pamasingked cadagiti pangincucunada. Iti casta rimsua a binigbig ti istay saugalubongan ti papa nga isu ti suno wenna vicario ti Dios ditoy rabaw ti daga, a maiccan iti bileg a mangituray iti iglesia ken estado.

Iti pannacacacaten ti maar-aramat a pangilasin iti aldi-law, ni Satanás nagtrabajon cas mayannurot iti panagemna. Ti padto kinunana a ti kinapapa "panunuenanto a balbalawan dagiti panawen ken linteg."³ Saan a nagbayag a naiyussuat daytoy a trabajo. Tapno maiccan dagiti cacconconvertir a naggapu iti kinapagano iti sandi ti panagdaydayawda cadagiti didios, ken tapno agtuloyda iti pacpacuna a panangaracupda iti kina-Cristiano, ti panagraem cadagiti ladaladawan ken relikyas nain-inut a naiserrec iti na-Cristianon a panagdaydayaw. Camaudiananna inpasdec ti naiyulog a tuyang ti maysa a concilio a sapa sap 'toy nga urnos ti panagdaydayaw cadagiti ladaladawan.

Ti pannacaiपालबुसना a sumbrec iti uneg ti iglesia ti espiritu a pinapagano, linuctanna ti dalan a maipaay iti adadda pay a di panangicababilangan iti turay ti Langit. Ni Satanás, a nagtrabajon a nangar-aramat cadagiti di nasantoan pangpangulo ti iglesia, nagpanagem metten a mangracerac iti maicapat a bilin, ket ginandatna nga iwalin ti sindadaan nga aldaw ti Sabado,⁴ ti aldaw a binendicionan ken pinasantog ti Dios,⁴ ket iti saadna naitan-oc ti aldaw a ramrambancan dagiti pagano "ti maday-dayaw nga aldaw ti init."⁵ Idi damona saan a nalatac ti panangaramidna itoy a panangbalbaliw. Cadagiti immuna a siglo ti pudno nga aldaw a paginanaan sinalalimetmetan dagiti amin a Cristiano. Naregtada idi nga agaramid iti pacadayawan ti Dios, ket idinto ta namatida a saan a mabalin a baliwan ti lintegna sireregtada unay a nangsalimetmet iti kinasagrado dagiti bilbilinna. Ngem sisisicap ni Satanás a nagtrabajon cadagiti inaramatna nga agentena a mangtungpal iti panggepna. Tapno maiyawan iti imatang dagiti tattao, ti umuna nga aldaw ti lawas naaramid a fiesta a pangdayaw iti panangungar ni Cristo. Naaramid dagiti nareligionan a culto iti daya nga aldaw; nupay casta imbilangda laeng nga aldaw a panagal-

aliwacsay ket ti Sabado pay laeng ti sinalsalimetmetanda a nasantoan.

Tapno masagana ni Satanas ti dalan a maipaay iti trabaho a ginandatna a maaramid, inturongna dagidi Judio, casangoanan ti yaay ni Cristo, a pacarganda ti Sabado cadagiti adu a nainget a maiparparit, ket aramidenda a nadagsen ti pannacangilinna. Itan, iti panangaramatna iti ulbod a silaw a namagbalinanna iti pannacangilin ti Sabado insaadnan a nacarrururod a cas maysa a pasdec ti kina-Judio. Iti panangituloy dagiti Cristiano a nangramrambac iti umuna nga aldaw ti lawas a cas fiesta a sapasap a panagragsac, inturong ni Satanas ida a mangaramid iti Sabado a cas aldaw ti panagayunar, ken ladingit ken liday, tapno maiparangarang ti gurada iti kina-Judio.

Cadagidi immuna a tawen ti maicapat a siglo, daydi emperador Constantino nangibunannag iti maysa a bilin a nangaramid iti aldaw ti init (umuna nga aldaw ti lawas) a fiesta ti amin nga imperio ti Roma.⁵ Ti aldaw ti init ti rinaem dagidi inturayanna a pagano, ket pinadayaawan met dagiti Cristiano; gagein idi ti emperador a pagcaysaen dagidi aggaangat a pagrayraywan dagidi pagano ken Cristiano. Inaramidna daytoy gapu iti panangidagdag dagidi obispo ti iglesia, isuda a gapu iti nalaus a tarigagay ken pannacawawda iti panagturay, nasiripda a no maymaysa ti aldaw a ngilinen dagiti Cristiano ken pagano, iturongnanto dagiti pagano, nga umaracop iti nagan a kina-Cristiano, ket iti casta padackelenna ti pannacabalin ken dayag ti iglesia. Ngem nupay adu cadagidi managbuteng iti Dios a Cristiano ti nain-inut a naiturong a mangibilang iti aldaw ti init nga adda kinasagrada, sinalsalimetmetanda pay laeng ti Sabado a cas pudno a nasantoan nga aldaw ti Apo, ket nginilinda a pangtung-pakla iti maicapat a bilin.

Ti calaingan a mangiculbo saanna pay a nalpas ditoy ti trabajona. Pinakinakemna a tiponen ti sangalubongan a Cristiano iti siroc ti wagaywayna, sana watwaten ti pannacabalinna a maaramat ti pannacasunona, ti napasundayag a pontifice a nangipapati nga isut' pannacabagi ni Cristo. Nagun-odna ti panggepna babaen ti panangaramatna cadagiti apagapaman-lat-pannacacconvertirda a pagano, ken cadagiti nagaramugam-saad nga ob-obispo ken managayat-lubong a tuturayen ti iglesia. Naangay dagiti dadackel a concilio iti nadumaduma a tiempo, a timmabunon dagiti agcacatan-oc iti iglesia a naggapu iti amin a paset ti lubong. Iti istay tunggal concilio, ti Sabado,⁶ ti aldaw nga intuyang ti Dios a paginanaan, nain-inut a naipabpababa, idinto a ti aldaw ti init wenna Domingo naiyat-ataday met ti pannacai pangpangaton. Iti casta ti fiesta dagiti pagano napadayawan iti camaudiana a cas maysa a pasdec a nadiosan, idinto a ti Sabado ti Biblia naibilang a cas daan a pacakititaan iti kina-Judio, ket dagiti mangngilngilin kencuana naikeddengda a nailunod.

Naragpaten ti dackel a naglicud nga itan-oc ti bagina iti ngatoen ti "isuamin a managan Dios, wenna ti pagrucbaban."⁷ Naituredna a binaliwan ti caca-isuna a bilin iti linteg ti Dios a mangitududo iti di bumiddut a pamayan iti isuamin a sangcatawan iti pudno ken sibi-biag a Dios. Iti maicapat a bilin, maiparangarang ti Dios a cas Namarsua cadagiti langit ken daga, ket iti casta adda pacailasinanna cadagiti saan a pudno a didios. Cas pa-

calaglagipan iti trabaho ti panamarsua ti gapuna a napasanto nga aldaw ti inana a maipaay iti tao ti maicapito nga aldaw. Naisangrat a mamataginayon iti sibi-biag a Dios cadagiti lagip dagiti tattao nga Isu ti puon ti biag ken panggep a raemen ken daydayawen. Agawaan ni Satanas nga isiasi dagiti tattao iti isusuroda iti Dios ken ipanaw ida iti panagtulnog iti lintegna; anansata naisang-sangayan ti panangbusorna iti daya a bilin a nangitududo iti Dios a cas Namarsua.

Idi maicanem a siglo, ti turay ti papa naipasdeken a sititibker. Ti tugaw ti pannacabalinna naisaad iti ciudad ti imperio, ket ti obispo ti Roma ti naibunannag a pangulo ti ainin nga iglesia. Ti kinapagano sinunnoanen ti kinapapa. Ti dragon naitednan iti animal "ti pannacabalinna ken ti tronona, ken dackel a kinaturay."⁸ Ket itan nangrugi ti 1,260 a tawen a panangidadanes ti papa a naipadto iti libro ni Daniel ken iti Apocalipsis.⁹ Napilit dagiti Cristiano a pagpillian ti panangibatda iti kinapudnoda iti pammatida ket awatenda dagiti cercereinonia ken panagdaydayaw ti papa, wenna inda palabasen ti panagbiagda cadagiti nasipnget ken narugit a pagbaludan wenna matay iti pagbitayan wenna mapuoran a siparnged iti pasoc, wenna maputolan. Itan natungpal dagiti sao ni Jesus: "Iyawadacayto uray pay dagiti dadackelyo, ken cacabast ken cacabagian ken gagayem; ket addanto papatayenda cadacayo. Ket caguradacayo dagiti amin a tao gapu iti naganco."¹⁰ Nalucran ti pannacaidanes dagiti matalec iti narungruisot a casasaad ngem idi cua, ket ti lubong nagbalin a dackel a tay-ac a pagb-bacalan. Iti ginasgasut a tawen ti iglesia ni Cristo napan nagcamang cadagiti gingginget ken napacni. Casta ti cuna ti mammatdo: "Daydi abai timmaray a naga-mang idiy let-ang, a yan ti diso nga insagana kencuana ti Dios, tapno taraonanda idiy iti sangaribu duagasut ket innem a pulo nga aldaw."¹¹

Daydi tiempo a pannacai patugaw ti Iglesia Romana iti turay isu ti nangimarca iti pangrugian dagiti Panawen a Nasipnget. Iti yaadu ti pannacabalinna pimmscol ti kinasipnget. Ti pammati ken Cristo nga Isu ti pudno a pacabangonan naiyalis iti papa idiy Roma. Lugar nga agtalec dagiti tattao iti Anac ti Dios iti pannacapacawan dagiti basbasol ken iti agnanayan a pannacaisalacan, kimmitada iti papa, ken cadagiti papadi ken cadagiti turayen ti iglesia nga iniccanna iti turay. Naisuro cadacuada a ti papa ti naidagaan a mangibabaeta, ket iti casta awan ti macabalin nga umasiddeg iti Dios no saan a gapu kencuana; ket maysa pay, isut' agtacerd iti saad ti Dios cadacuada. ket iti casta rebhengda a pagtulnogan nga awan curangna. Ti isisiasi cadagiti bilbilinna umdasen a gapu ti pannacai pasarungcar ti caingetan a dusa cadagiti bagi ken cararua dagiti agsalungasing. Casta idi ti pannacaiyadayu dagiti panunut dagiti tattao manipud iti Dios ken naiturongda cadagiti maal-lilaw ken bumiddut a tao.

Aldaw dagiti a napcgad iti iglesia ni Cristo. Dagiti matalec a nagiggem ti bandera agpayso a bassitda unay Nupay saan a nabaybay-an ti pudno nga awan sacsina, nupay casta no dadduma cas la agari idi a namimpinsan ti al-lilaw ken an-anito, ket ti pudno a religion cas la mapuaw iti daga. Naipanaw ti evangelio iti imatang, ngem dagiti forma ti religion immaduda, ket dagiti umili napadagsenanda cadagiti nainget a tuytuyang.

Saan laeng a naisuro cadacuada ti ikikitada iti papa a cas mangibabaeta, ngem naisuroda pay nga agtalec ca-

dagiti ar-aramidda a cas macaicaro iti basol. Dagiti panagviaje iti adayu, ar-aramid a panagpenitencia, panagracia cadagiti relikyas, panagbangon cadagiti ig-iglesia, sucucnalalan nga urna, ken al-altar, ti panagbayad iti nawadwad iti iglesia—dagitoy ken adu pay a cacasta nga ar-aramid naigunangunam cadacuada a pangep-ep iti puntot ti Dios wenna panggun-od iti paraburna; a cas la ket tay maipada ti Dios cadagiti tao, a mapalucisaw cadagiti basit a banag, wenna mapagtalna gapu cadagiti datdaton wenna ar-aramid a panagpenitencia!

Ti sipngat cas la pimmuscol a pimmuscol. Ti panagrucbab cadagiti ladawan siminacsacnap. Pinasgerdanda dagiti candela iti sangoanan dagiti ladawan, ket naidatou dagiti carcararag cadacuada. Idinto ta dagiti papadi ken obispo met laeng naayatda iti ragragsac, ken nadercep ken narugitda, awan ti sabali a mauray a pagbanagan dagiti umili a cumitkita cadacuada a cas mangidanda no di ti pannacailumlonda iti kinangengng ken vicio.

Ti sabali nga addang iti pannacagun-od ti papa iti turayna naala idi, idi maicasangapulo ket maysa a siglo, daydi Papa Gregorio VII, iimbunannagna ti kinaawan pagcurcurangan ti Iglesia Romana. Maysa cadagiti kedeng nga intuyangna, isut' maysa a mangipacdaar a saan a pulos nagbiddut ti iglesia, ket dinto pulos agbiddut, cas cunaen dagiti Sursurat. Ngem ti pammanecnec dagiti Sursurat saan met a naipacuyog iti naipapati.

Maysa a nalawag a mangiladawan idi nadawel a cababalin daytoy a nangipasdec iti di panagbiddut naiparang iti inaramidna iti daydi emperador Aleman, Enrique IV. Toy a monarca, gaputta naatap a dina incanca no ti uray ti papa, naexcomulgar ken naiccat iti tronona. Iti pannacapabutengna gapu iti panagbaybay-a ken panangkelkelga dagiti principena met laeng, isuda a nadagdag nga umalsa a maibusor kencana gapu iti pangugeddeng ti papa, naricna ni Enrique a masapulna ti makicappia iti Roma. Isu agraman idi asawana ken maysa nga adipen a matalec, binal-lisatna ti bantay Alpes iti tengnga ti tiempo ti lam-ec, tapno inna ipacumbaba ti bagina iti saclang ti papa. Idi midanonna ti castillo a nagpaciinan ni Gregorio, isut' intulodda, nga awan guardian. iti maysa a pateo iti ruar, ket idiy, iti cangitingitan ti lam-ec, piman ta adda nga ulo-ulo ken sacasaca, ken nacalalad ti cawesna, inur-urayna ti palubos ti papa a dumatag iti saclangna. Calpasan laeng ti panagtuloyna iti agsasaruno a tal-lo nga aldaw a panagay-ayunar ken panagconconfesar, sa iminulog ti papa a nangted kencana iti pacawan. Ngein agpapan pay napacawan, naicondicion iti emperador a rebbengna nga urayen ti pammalubos ti papa sananto inabalin ti sumubli iti tronona wenna aramaten ti turayna a naarian. Ket ni Gregorio, idinto a napalackel gapu iti panagbal-ligina, nagpangas a nalcuna nga annongna ti mangipababa iti kinatangsit dagiti ar-ari.

Amangan a nagdackel ti naggidiatan no idilgi ti nalaus a cuspag toy napalanguad a papa iti kinaemna ken kinatalna ni Cristo, a nangyari iti bagina a cas la agtogtogog iti ruangan ti puso nga agpacpacasi a sumbrec, a mangyeg iti pacawan ken talna, ken Isu a nangisuro cadagiti adalanna, "Siasinoman nga agayatto nga isu ti umuna cadacayo, isunto ti adipenyo."¹²

Dagiti simmaruno a siglo nasacsianda ti di agsarday nga iyaadu ti al-lilaw cadagiti sursuro a rimmuar mani-

puud Roma. Uray pay idi sacbay ti pannacaiipasdec ti kinapapa, dagiti sursuro dagiti filosofo a pagano nacaa-wisda iti imatang ket nacaisungsongdan iti iglesia. Adu cadagiti nagparparang a nagconvertir kimpetda pay laeng cadagiti filosofida a pinapagano, ket saan la nga intulodda nga inadal ida, no di ket inggadagadda pay ida cadagiti sabsabali tapno mapasacnapda ti bilegda cadagiti pagano. Castoy ti nacaiserrecan dagiti dadackel nga al-lilaw iti pammati a na-Cristianoan. Ti calatacan cadagiti isu ti pammati iti naicasigud a di ipapatay ti tao ken ti caadda ti puotna calpasan ti ipapatay. Toy a sursuro insaadna ti bato a nangipasdecan ti Roma iti panagcararag cadagiti sasanto ken panagdaydayaw ken Virgen Maria. Manipud itoy timmaud met ti dakes a pammati iti agnanayon a pannacatuoc dagiti natay a di nacababawi, a naitipon a nasapa iti pammati ti papa.

Iti dayta naisaganan ti dalan a nacaisercan manen ti sabali a paltuad ti kinapagano, a pinanaganan ti Roma iti purgatorio, ket inaramatna a pangbutbuteng cadagiti adu a tattao a nalaca a mamati ken umaanito. Iti panangaramatda itoy al-lilaw a pammati maipapati ti caadda ti maysa a lugar a pagtutuocan, a pagsagabaan iti dusa dagidiay di maicari iti agnanayon a dusa gapu iti basolda, ket manipud sadiay, calpasan ti pannacadalus ti rugitda, maawatdat' sadi langit.

Adda pay sabali a masapul a maparbo tapno adda managab ti Roma iti panagbutbuteng ken dakes a vicio dagiti pasurotna. Daytoy ti impaayan ti sursuro dagiti indulgencia. Naan-anay a pannacapacawan dagiti basol, iti napalabas ken iti agdama ken iti masacbayan, ken ti di panaglac-am iti aniaman nga ut-ut ken dusa a rebbeng coma a lac-amen, ti naicari cadagiti amin a mayat a palista iti pannakigubat ti papa tapno mapalawana ti naidagaan a turayna, tapno dusaenda dagiti cabusorna, wenna tapno ikisapda a pucawen dagiti agtured a mangilibac kencana nga isut' cangatoan nga agturay no maipapan iti naespirituan a banag. Naisuro pay cadagiti tattao a babaen ti panagbayad iti pirac iti iglesia mabalinda nga ilapsut dagiti bagbagida iti basol, ken mabalinda pay a lucatan ti carcararua dagiti natay a gayyeinda a naipupoc iti pagtutuocan nga apuy.

Ti ordenanza ti Santa Cena nga ibilin ti Biblia nasucatan iti napaganoan a daton wenna sacrificio ti misa. Agparang dagiti papadi a mabalinda gapu cadagiti awan capapay-anna a palpabuya a pagbalinen ti tinapay ken arac a napaypayso a "bagi ken dara ni Cristo."¹³ Impapadida a silalatac, nga adda pannacabalinda a mangparsua iti Dios, a Namarsua iti amian a banag.

Ti kinapapa nagbalinen a naranggas a turay ti lubong. Dagiti ar-ari ken em-emperador nagrucnoyda nga agtungpal cadagiti ituyang ti pontifice sadi Roma. Ti tungpal dagiti tattao, nga agpaay iti manó a tiempo wenna iti agnanayon cas la adda idin iti babaen ti turayna. Iti ginagasut a tawen dagiti sursuro ti Roma naawatda a sisasacnap ken situtudio, dagiti cercereioniana naaramidna a nabuyogan iti panagracin, ket dagiti ramrambacna nasalimetmetanda iti nasacnap. Dagiti oficialesna napadayawanda ken nasaranayda a siwawadwad. Awan uray canoman manipud idi ti pannacagun-od ti Iglesia Romana iti dadackel a dayaw, dayag, wenna turay.

Ngem "ti matoon ti turay ti kinapapa isut' adalem a rabii ti lubong."¹⁴ Dagiti Nasantoan a Surat istay di na-

am-ammo a pulos, saan laeng a dagiti umili, ngem dagidi pay papadi. Idi naiwalindan ti linteg ti Dios, a rucod ti kinalinteg, awan patpatinga ti turaydan, ket simbreken ti vicio nga awan pannacafenggel. Iti ginagasut a panawen awan nagrang-ayan ti Europa iti adal, arte, wenna civilization. Napasardeng ti panagrang-ay ti sanga-Cristianoan iti moral ken isip.

Daydi casaada ti lubong idi adda iti babaen ti turay ti Roma impakitana ti maysa a nacabutbuteng ken nacasadaaw a pannacatungpal dagiti sao ni mammadto

nga Oseas: "Ti ilic madadaelda gapu iti curang ti pannacaammo: agsipud ta sica pinaidmo ti pannacaammo. Siac paidencanto met: . . . gapu ta linipatam ti linteg ti Diosmo. Siac met lipacteco dagiti annacmo." "Awan ti kinapudno, uray kinaimbag, uray pannacaammo iti Dios iti daga. Awan ti uray ania no di laeng panagsapata a natiri, ken panagdadael iti cari: ken panagpapatay, panagtacaw ken pannacicalalala: ruinnuarda, ket ti darada maiparucoc iti dara."¹⁸ Casta ti nagbanagan ti pannacaihel-leng ti sao ti Dios.

1. 2 Tesalonics 2:3, 4, 7, daan a pannacayulog.
2. Daniel 7:25.

3. Panglawlawag: Ti sao "aldaw a panaginana." Iti maicapit cadagiti Sa-nagapulo a Bilin (Exodo 20:8-11) ken cadagiti subabuti a puer ti Biblia ti-ldawag a malasa nga "aldaw ti Sabado" iti wato Hebrew. Am-ammo unay a kinapudno iti historia a dagiti tattao ti Dios sinalinmermetanda ti Sabado, ti maicapito nga aldaw ti lawas, cadagiti tiempu ti Biblia. Gapu itoy nagnagamentay pay laeng ti maicapito nga aldaw ti lawas ti Sabado cadagiti pagmanayyo a Filipino. Daytoy nagan a "Sabado" imay cadatayo a nagrapu iti saot Casti-la. Ituy' pannacaiwano iti Casti-la ti nagan iti Latin a Sabbatum, a panang-balicu dagiti Romano iti sao ti Hebrew a Shabbath.

4. Genesis 2:2, 3.
 5. Panglawlawag: Idi Marzo 7, 321 N. C. daydi Constantino nga empera-dor ti Roma intuyagna ti umuna a leang ti gobierno malpagan iti Doolin-ga a milledad iti historia. Costoy ti pomanabanna: "Ni Constantino, Empe-rador Augusto, ken Eplidion iti medy-daraw nga aldaw ti laic dagiti agru-tury ken tattao nga agnaw cadagiti ciu-dad agnawada coma, ket dagiti amin a pagtatajona agtipepa. Iti sway, nupay

casta, dagiti tao nga agtatalon mahaln a siwawaw ken silintegda nga agtuloy iti pagtatajona; goputa manuman a mapanac a ti sabali nga aldaw taan a tumunoy a panagtukit iti bukel wenna panagmala iti uray; di la ket ta balacu ti panangitoy ti tumunoy a tiempo a pannacaramid dagiti casta a trabajo, mapucaw dagiti pagin-awaw nga tied ti langit."—Phillip Schaff, *History of the Christian Church*, vol. 3, capitulo VII, benneg 75, par. 5 (footnote 1.)

6. Kitsem ti Panglawlawag iti pa-nid 42.
7. 2 Tesalonics 2:4, daan a panna-cayulog.
8. Apocalipsis 13:2.
9. Daniel 7:25; Apocalipsis 13:5-7.
10. Lucas 21:24, 17.
11. Apocalipsis 12:12, 6.
12. Mateo 20:27.
13. Cardinal N. P. Wiseman, *Lec-tures on the Principal Doctrines and Practices of the Catholic Church*, No. 8, "The Real Presence," sec. 3, par. 26.
14. J. A. Wylie, *History of Protestan-tism*, libro 1, capitulo 4.
15. Oseas 4:6, 1, 2.

You have just read all or most of *chapter 3* from the book, *The Great Controversy, in the Ilocano Language*. This chapter, other chapters, and part or all of the entire book are available on special order in quantity amounts in 23 languages

PRINTED BY:
 TRAIL GUIDES - BOX 300, ALTAMONT, TN 37301 USA

FOR FURTHER INFORMATION AND LITERATURE, PLEASE CONTACT:

TI DACKEL A PAGALAGADAN TI BIAG

ILACANO - GC 26

Ti maicapat a bilin adda latta iti tengnga dagiti Sangapulo a Bilin ti Dios, cas idi immuna a pannacaiwaragawagna: "Laglagipem ti aldaw ti Sabado tapno santificarem. Cadagiti innem nga aldaw agbannogcanto, ket leppasem amin nga aramidmo: ngem ti maicapito nga aldaw isu ti Sabado ni Jehova a Diosmo: iti dayta nga aldaw dica agrtrabajo iti uray ania, sica wenno ti anacmo a lalaki, wenno ti anacmo a babai, wenno ti adipenmo a lalaki, wenno ti adipenmo a babai, wenno dagiti an-animalmo, wenno ti gan-gannaetmo nga adda iti uneg dagiti ruanganmo: ta iti innem nga aldaw ni Jehova inaramidna ti langit ken daga, ti taaw, ken amin nga adda cadacuada, ket naginana iti maicapito nga aldaw: isut' gapuna a ni Jehova binendicionanna ti aldaw ti Sabado, ken sinantificarna."¹²

Babaen ti pannacaramat ti umuna nga angel, mayawis cadagiti tao "agbutengcay iti Dios, ket Isu dayawenyo," ket dayawenda a cas Nangaramid iti langlangit ken iti daga. Tapno maaramidda daytoy, masapul nga agtulnogda iti lintegna. Ti masirib a tao cunana, "Agbutengca iti Dios, ket salimetmetam dagiti bilbilinna: ta daytoy isu ti dagup ti rebegg ti tao."¹³ No awan ti panagtulnog cadagiti bilbilinna, awan ti panagdaydayaw a macay-ayo iti Dios. "Daytoy ti ayat ti Dios, a tungpalentayo coma dagiti bilbilinna."¹⁴ "Ti di mangyal-lingag iti lapayagna iti panangdengngegna iti linteg, uray pay ti caratagna macarimon."¹²

No apay annongtay a dayawen ti Dios naibatay iti kinapudno nga Isu ti Namarsua, ket Isu ti nacautangan dagiti amin a sabali a nabagi iti caadda a nabagi. Ket adinoman iti uneg ti Biblia a sapulenna ti pannacaramat ken pannacadayawna iti ngatoen dagiti didios dagiti gentil, maibatay iti caadda ti pannacabalinna nga agparsua. "Amin dagiti didiosen dagiti tattao isuda dagiti sinandidios; ngem ni Jehova inaramidna dagiti langlangit."¹⁵ "Siasino ngarud ti pangipadisanayo Caniac, tapno maipadaac coma kencuana? cuna ti Santo. Itangadyo dagiti matayo idiy ngato, ket kitaenyo no asino ti namarsua cadagito." "Castoy ti cuna ni Jehova a namarsua cadagiti langlangit, ti Dios a nangbukel ken nangaramid iti daga: . . . Siac ni Jehova; ket awan ti sabali."¹⁶ Ti sumasalmo cunana, "Aminoyo a ni Jehova Isu ti Dios: Isu ti nangaramid cadatayo, ket datayo cucuanatayo." "O umaycayo, agdaydayawtayo ken agrucnoytayo; agparintumengtayo iti saclang ni Jehova a nangaramid cadatayo."¹⁷ Ket dagiti nasantoan a parsua nga agrucbab iti Dios sadi langit, ibagada ti gapu a pagdaydayawanda Kencuana, "Sica ti maiparbeng, Apomi ken Diosim, nga umawat iti dayag, iti dayaw ken ti pannacabalin; ta Sica pinarsuam dagiti isuanin nga adda."¹⁸

Iti Apocalipsis 14, maiyawis cadagiti tattao ti panagrucbabda iti Namarsua; ket ipabuya ti padto ti maysa a clase cas bunga ti nagcatlo a damag, nga agtungtungpal cadagiti bilbilin ti Dios. Maysa cadagito a bilin ibagana iti nalawag a ti Dios ti namarsua. Ti maicapat a bilin cunana: "Ti maicapito nga aldaw isu ti Sabado ni Jehova a Diosmo: . . . ta cadagiti innem nga aldaw ni Jehova inaramidna ti langit ken daga, ti taaw, ken amin nga adda cadacuada, ket naginana iti maicapito nga aldaw: isut'

gapuna a ni Jehova binendicionanna ti aldaw ti Sabado ken sinantificarna."¹⁹ No maipapan iti Sabado, ni Jehova cunana pay isut' maysa a "tanda . . . tapno maammoanyo a Siac ni Jehova a Diosyo."²⁰ Ket ti razon a naited cunana, "Ta cadagiti innem nga aldaw inaramid ni Jehova ti langit, ken daga, ket iti maicapito nga aldaw naginana, ket nabang-arzn."²¹

"Ti kinapateg ti Sabado a cas mangipalpalagip iti panamarsua isu daytoy, nga ipalpalagipna a patinayon ti pudno a gapu no apay utangtay ti agrucbab iti Dios"—gaputta isu ti Namarsua, ket datayo dagiti parsuana. "Ti Sabado, ngarud, adda iti talaga a nacaiabatan ti panagrucbab iti Dios; ta isurona daytoy naindaclan a kinapudno iti nacal-lalagip unay a pamayan, ket awanen ti sabali a pasdec a macaramid iti daytoy. Ti pudno a pacai-pai-pai ti panagdaydayaw iti Dios saan laeng a maipoun iti maicapito nga aldaw, no di ket cadagiti amin a panagdaydayaw, masaracan idiy ti pannacailasin ti Namarsua cadagiti parsuana. Toy naindaclan a kinapudno uray caanoman saanto a maunas, ket saanto met a malipatan."²² Tapno agtalinaed daytoy a kinapudno cadagiti lagip dagiti tao, ti gapuna nga impasdec ti Dios ti Sabado idiy Eden; ket cas ti pangpaut ti kinapudno nga Isu ti Namarsua cadatayo a gapu ti panagtuloytayo nga agrucbab Kencuana, casta met ti capaut ti panagtuloy ti Sabado nga isu ti tandana ken mangipalpalagip Kencuana. No ti Sabado sinalimetmetan coma ti sangalubongan, dagiti panpanunut ken ayat ti tao naiturongda coma iti Namarsua a panggep a pagraraman ken pagrucbaban, ket uray caanoman awan coma ti nagdaydayaw iti ladawan, wenno nagbalin nga ateo, wenno di inamati iti Dios. Ti pannacalimetmet ti Sabado isu ti tanda ti isusurot iti pudno a Dios, a "nangaramid iti langit ken iti daga, ken iti baybay, ken cadagiti ubbog dagiti dandanun." Nagbanag ngarud a ti damag a nangibilin cadagiti tao nga agrucbabda iti Dios ken agtungpaldada cadagiti bilbilinna, iyawisnanto iti naisangsangayan cadacuada ti panagtungpaldada iti maicapat a bilin.

Maisupadi cadagiti agtungtungpal cadagiti bilbilin ti Dios ken mangicut iti pamatin ni Jesus, itudo ti maicatlo nga angel ti sabali a kita, a pacaisawangan ti maysa a napasnec ken nacabutbuteng a pablaac a maibusor cadagiti biddutna: "No ti asinoman a tao agrucbab iti animal ken iti ladawanna, ket pamarcan iti mungingna, wenno iti imana, isu met uminumto iti arac ti pungtot ti Dios."²³ Ti umisu a pannacaiapatay dagiti simbolo a naaramat isut' masapul tapno maawatan daytoy a damag, Ania ti itacderan ti animal, ken ti ladawan, ken ti marca?

Ti intar ti padto a pacasaracan cadagito a simbolo, mangrugi iti Apocalipsis 12, a pacakitaan iti dragon a nangbiruc iti pamapatayna ken Cristo idi pannacayannacna. Ti dragon masasao nga isu ni Satanas;²⁴ isu ti nangtignay ken Herodes a nangpapapatay iti Mangisala-can. Ngem ti nangruna nga inaramat ni Satanas iti pananggubatan ken Cristo ken cadagiti tattaoa cabayatan dagidi immuna a siglo ti panawen dagiti Cristiano, isu ti imperio ti Roma, a nagarian ti religin pagawa. Iti casta nupay ni Satanas ti umuna nga itacderan ti dragon, iti maicadua a caipapanan, itacderanna ti pagano

a Roma. Iti capitulo 13 niasalaysay ti sabali nga animal, nga "umas-asping iti maysa a leopardo," a nangtedan ti dragon "ti pannacabalinna ken ti tronona, ken dackel a turay." Toy a simbolo, cas pinati ti caadduan dagiti Protestante, itacderanna ti turay ti papa, a simmublal iti bileg ken saad ken panagturay nga iti naminsan inicutan daydi daan nga imperio ti Roma.

"Ket naited kencuana ti kinaturayna nga agaramid iti bayat ti uppat a pulo ket dua a bulan." Toy a tiempo, nangrugi idi panagturay ti kinapapa idi tawen 538 N.C. ken nagpatingga idi 1798. Iti daya a tiempo, ti papa isut binalud dagiti soldado ti Francia, ket ti turay ti papa inawatna ti sugatna a macapatay, ket natungpal ti padto, "No ti siasinoman a tao mangipaay iti pannacacayaw, mapan iti pannacacayaw."

Iti daytoy a disso adda sabali a buya a maiparang. Ti mammadto cunana, "Nacakitaaac iti sabali nga animal nga immuli manipud iti daga; ket adda dua a sarana a casla ti maysa a cordero."²²

Dagiti dadackel a pagarian a nangituray iti lubong naiparangda ken mammadto a Daniel a cas narungsot nga an-animal a bimmangcag calpasan a "dagiti uppat nga angin ti langit dimteng a kel-laot iti dackel a taaw."²³ Dagiti angin itacderanda ti riribuc. Dagiti uppat nga angin ti langit a dumteng a kel-laot iti dackel a taaw itacderanda dagiti nacabutbuteng a buya ti gubgubat ken yaalsa isuda a gapu ti nacagun-odan ti turay dagiti pag-pagarian.

Ngem ti animal nga adda sarana a cas la cordero nakita nga "immuli manipud iti daga." Lugar nga abakenna dagiti sabsabali a turay a mangipasdec iti turayna, ti pagilian a castat' pannacaladawanna inasapul a mangbangon iti maysa a pagilian nga awan immuna a nangituray kencuana, ket sa dumackel a maugin-inut ken sita-talna. Saan ngarud a mabalina a tumacerder, dagiti napusec ken aggugubat a pagpagilian idia Daan a Lubong, wenno Europa.

Ania a pagilian iti Baro a Lubong (wenno America) idi 1798 ti dimmacdackel iti pannacabalin a pimmgipiga ken dimmackel, ket aw-awisenna ti imateng ti lubong? Ti itudo daytoy a pangyarigan saan a pangpangagadduaan. Maysa a pagilian, ket is-isu laeng, ti macatungpal cadagiti ipatuldo ti padto; itudona a di bumiddet ti Estados Unidos ti America. Maysa a nalatac a mannurat, iti panangsalaysayna iti itataud ti Estados Unidos, sawenna ti inaipapan iti "palimed ti itataudna manipud iti kinaawan nagan,"²⁴ ken cunana, "Cas itay inaysa a nauimec a bu-ael dimmackeltayo a nagbalin nga imperio."

Ngem ti animal nga adda sarana nga umasping iti cordero "agsasao idi a cas dragon. Ket aramatenna ti amin a kinaturay daydi immuna nga animal iti sangoananna. Ket ti daga ken dagiti isuamin nga agnaed kencuana pag-daydayawenna ida idi ununa nga animal a ti sugatna nga ipatay, naagasan; . . . a cuncunana cadagiti agnaed iti rabaw ti daga, a mangaramidda coma iti inaysa a ladawan di animal a nasugatan iti campilan, ket nagbiag."²⁵

Dagiti umasping a sara ti cordero ken ti timec ti dragon iti pangyarigan itudoda ti nacascasdaaw a panagsungani ti ipappatina a sursuro ken ar-aramid ti pagilian nga itacderan daytoy a padto. Ti "panagsao" ti pagilian isu ti aramid dagiti agturayna nga agar-aramid iti linteg ken dagiti ucom. Babaen ti casta nga aramid libakennanto dagiti naparabur ken natalna a pagannurotan nga

imparangarangna a pacaibatayan ti panagturayna. Ti naipadto nga agsao "a cas dragon," ken aramatenna "ti amin a kinaturay daydi immuna nga animal iti sangoananna," ipacpacunana iti nabatad ti pannacaparang-ayto ti manggugura nga espiritu ken panangidadanes nga imparangarang dagiti dagdaga nga itacderan ti dragon ken ti animal a cas la leopardo. Ket ti naisao a ti animal nga adda dua a sarana, "pagdaydayawenna" "ti daga ken dagiti isuamin nga agnaed kencuana" "iti immuna nga animal," ipaawatna a ti turay toy a pagilian maaramatto iti pannacapapilit ti maysa a panagtungpal nga agturong a pacaidaydayawanto ti kinapapa.

Dagidi nangbangon itoy a pagilian sinapulda a sisisirib ti pannacailicid ti iglesia iti panangaramatna iti turay ti gobierno, agraman ti di maliclican a banagna—igugura ken panangidadanes iti di capammation. Ti Constitucion ituyangna a "Ti Congreso saanto a mangaramid iti linteg a mangipasdec iti religion, wenno mangipariti iti siwaywayaya nga isusurot kencuana," ket "awanto met ti nareligionan a pannacapadas a makiddaw a cas mangipakita iti pannacabaal nga agsao iti animan a mapagtalcan a pagsaad aniti babaen ti Estados Unidos." No pagraeu a salungasingen dagitoy a talged ti waywayaya ti pagilian, isu laeng ti pacabalinan ti turay waya a mangipapilit iti pannacatungpal ti animan a nareligionan a ngilin.

Ngem ania ti "ladawan ti animal?" ket casanontot' pannacaaramidna? Ti ladawan isut' aramiden ti animal a dua ti sarana, ket isut' mangiladawan iti immuna nga animal. Managanan pay ladawan ti animal. Anasata tapno maammoan ti caasing ti ladawan, ken no casanot' pannacaaramidna, masapul nga adalentayo dagiti cababalin ti animal met laeng—ti kinapapa.

Idi nagbalin a dakes daydi immuna nga iglesia gaput' isisiasina iti kinalibnos ti evangelio ket inaracupna dagiti nagentilan a cerceremonia ken ug-ugali, napucawna ti Espiritu ken pannacabalin ti Dios; ket tapno maiturayanna dagiti nakem dagiti tao, sinapulna ti, tulong ti turay ti gobierno. Ti nagbanagna isu ti kinapapa, maysa nga iglesia a nangtengngel iti turay ti estado, ket inaramatna daya a pannacabalin a panggun-od cadagiti panggepna, mangnangruna iti pannacadusa ti "kinahereje." Tapno macaaramid ti Estados Unidos iti ladawan ti animal, ti turay ti religion masapul a tenglenna ti gobierno civil tapno ti turay ti estado isut' aramintento ti iglesia a manggunod cadagiti panggepna.

Ti panaglicud isu idi ti nangiturong iti immuna nga iglesia a mangsapul iti tulong ti gobierno civil, ket daytoy ti nangisagana iti dalan a nangparang-ay iti kinapapa—nga itacderan ti animal. Ni Pablo kinunana nga umayto "ti panaglicud, ken maiparangarang ti tao ti basol."²⁶ Iti casta ti panaglicud iti iglesia isaganananto met ti dalan a pacaaramidan ti ladawan ti animal.

Ilawag ti Biblia a casacabayan ti yaay ti Apo maaramidto ti panagdakes ti religion a cas idi naaramid cadagidi immuna a siglo. "Cadagiti maud-udi nga al-aldaw umaydanto dagiti aldaw a napeggad. Ta dagiti tattao agayadanto cadagiti baghugida, . . . managpadpadakes, saanda a managparbeng, nauyongda, gumurgurada cadagiti naimbag, mangliliput, nasubeg, natangsit, managayat cadagiti ragragsac, a nangnangruna ngem iti panagayatda iti Dios; nga adda langada, a kinasanto, ngem libakenda ti pannacabalin daytoy a kinasanto."²⁷

Ni Satanas agrabajonto, "a mapacuyogan iti amin a

pannacabalin, ken dagiti pagilasinan, ken dagiti ulbod a datdatlag." Ket amin dagidiay a "dida inawat ti kinapudno a maipaay conia a pacaisalacanda," mabaybay-andanto nga umaracup iti "kinabileg ti al-lilaw, tapno patienda ti tiri."²⁹ Inton madanonen ti castoy a casasaad ti di nadosan a biag, ti tungpalna agbanagton a cas cadagidi immuna a siglo.

Inton dagiti pangulo nga iglesia ti Estados Unidos, nga agcaycaysa cadagiti punto ti sursuro a pagpapadaanda, sugoganda ti estado tapno ipapilitna ti pannacatungpal dagiti tuyuyangda ken ti pannacasaranay dagiti paspascedda, iti daya mabukelton ti America a Protestante ti ladawan ti kinapapa a turay ti Roma, ket ibanagnanto ti di maliclician a pannacaipatay ti pannusa ti civil cadagiti di umannurot.

Ibilin ti animal a dua ti sarana cadagiti "isuamin, babassit ken dadackel, bacbacnang ken napanglaw, dagiti siwayawayaya ken paad-adipen, tapno adda marca iti imada a macanawan wenneo ni muggingda: ket tapno awan coma ti tao a macabalin a gumatang wenneo aglaco, no di laeng daydiay addaan marca daydi nagan ti animal wenneo daydi bilang ti naganna."³⁰ Ti pablaac ti maicarlo nga angel isu daytoy: "No ti asinoman a tao agrucbab iti animal ken iti ladawanna, ket pamarcaan iti muggingna, wenneo iti imana, isu met uminumto iti arac ti pungtot ti Dios." "Ti animal" a nainaganan itoy a damag nga intuyang ti animal a dua ti sarana a pagdaydayawan, isu ti immuna, wenneo umas-asping iti leopardo uga animal iti Apocalipsis 13—ti turay ti papa. Ti "ladawan ti animal" itacoderanna daya a kita ti naglicud a kina-Protestante a mapatan-ayto inton sapulen dagiti simsimbaan a protestante ti tulong ti turay ti gobierno a mangituyang cadagiti patpatienda. Ti "marca ti animal" masapul pay met ditoy a mailawlawag.

Calpasan ti pablaac a maibusor iti panagrucbab iti animal ken iti ladawanna, iparang ti padto dagiti sasan-to a "salsalimetmetanda dagiti bilbilin ti Dios ken ti pammati ken Jesus."³¹ Idinto ta dagiti mangtungpal cadagiti bilbilin ti Dios maigiddiatda a casta cadagiti agrucbab iti animal ken iti ladawanna ken umawat iti marcana, agdadata ngarud a ti panagtungpal iti linteg ti Dios iti maysa a bangir, ken ti panagsalungasing kencuana iti sabali a bangir, isuntot' mamaglalasin cadagiti agrucbab iti Dios ken cadagiti agrucbab iti animal.

Ti naisangsangayan a cababalin ti animal, ken casta inet ngarud ti ladawanna, isu ti panagsalungasingna cadagiti bilbilin ti Dios. Cunaen ni Daniel, maipapan iti bassit a sara, nga isu ti kinapapa, "Panunutenanto a balbaliwan dagiti panawen ken linteg."³² Ket ni Pablo galadanna daya met la a turay iti "tao ti basol"³³ isu a mangitan-oc iti bagina iti ngatoen ti Dios. Ti maysa a padto isut' mamasinged iti sabali. Babaen laeng ti panangbaliwna iti linteg ti Dios ti nacabalinan ti kinapapa a nangitan-oc iti bangina iti ngatoen ti Dios; siasinoman ngarud a siaammo a casta ket tungpalenna ti linteg a nabaliwan itednanto ti cangatoan a panagdayaw iti daya a turay a nangbaliw. Ti casta nga aramid a panagtulnog cadagiti linteg ti papa isut' marca ti isusurot iti papa iti lugar ti Dios.

Pinadas ti kinapapa a baliwan ti linteg ti Dios. Ti maicada a bilin, a mangiparit iti panagdaydayaw iti ladawan, naicact ito linteg, ket ti maicapat a bilin nasucatan iti casta a pamayan a maipalubos ti pannacangilin ti

umuna nga aldaw iti saad ti maicapito a cas aldaw a Panaginana. Ngem irengreng dagiti pasurot ti papa a ti nanglaesidanda iti maicada a bilin, adda iti saannan a pannacasapul, ta nailas-uden iti umuna, ket it-itcedda cano ti linteg cas ti pinanggep ti Dios a pannacaipawatna. Saan a mabalin a daytoy ti panagbalbaliw nga impadto ti mammado. Maiparang ditoy ti maysa a panagbalbaliw a ginagara ken nabayag nga inub-ubog: "Panunutenanto a balbaliwan dagiti panawen ken linteg."³⁴ Ti pannacabalbaliw ti maicapat a bilin tungpalenna iti apagisu ti padto. Ti laeng ipapatida a mangtrebba iti pannacabalbaliw isu ti turay ti iglesia. Ditoy iparang ti turay ti papa ti bagina a nangatnagto ngem ti Dios.

Idinto a naisangsangayanto a mailasin dagiti agdaydayaw iti Dios gaput' panangipategda iti maicapat a bilin—agsipud ta isu daytoy ti tanda ti pannacabalinna nga agparsua, ken sacsi ti panangibilinna iti tao iti panagraem ken panagdayawda Kencuana—dagiti agrucbab iti animal mailasindanto gapu iti panangpadasda a mangtrebba iti pacalaglagipan iti Namarsua, tapno itan-ocda ti paltuad ti Roma.

Gapu idi iti Domingo, ti immuna a nangipapatian ti papa cadagiti natangit a panagturayna; ket ti immuna a panagpatulongna iti turay ti estado isut' panangipapilitna iti pannacangilin ti Domingo a cas "Aldaw ti Apo." Ngem itudo ti Biblia ti maicapito nga aldaw, ket saan a ti umuna nga aldaw, a cas Aldaw ti Apo. Kinuna ni Cristo: "Ti Anac ti tao isu pay ti Apo ti Sabado."³⁵ Ti maicapat a bilin ibunannagna, "Ti maicapito nga aldaw isu ti Sabado ni Jehova."³⁶ Ket iti pannacaramat ni mam-madto nga Isaias ti Apo naganenna daya nga aldaw iti "aldawco a nasantoan."³⁴

Ti inasansan a maipappapati a binaliwan ni Cristo ti aldaw a panaginana, saan a panecnecan dagiti saona. Ito sermonna idiy bantay kinunana: "Dicay pagarupen nga immayac a mangdadael iti linteg, wenneo dagiti mam-madto: saanac nga immay a mangdadael, no di ket mangtungpal. Ta ti kinapudnona cunac cadacayo, nga agingga iti mapucaw ti langit ken daga, uray la coma no maysa a jota wenneo tulnec, dinto mapucaw iti linteg, agingga iti isuamin matungpalda. Gapuna uray siasino a mangsalungasingto iti maysa cadagitoy bilin a cababassitan, ken mangisuro iti casta cadagiti tattao, managanto ti bassit unay idiy pagarian ti langit: ngem uray siasino a mangaramid ken mangisuronto cadacuada isu ti managanto ti dackel iti pagarian ti langit."³⁵

Isut' maysa a kinapudno a sapasap a bigbigen dagiti Protestante, nga awan ti ited dagiti Sursurat a pammalubos iti pannacasucat ti Sabado cas aldaw a panaginana. Nalawag unay ti pannacaisawang daytoy cadagiti sursurat nga indeppel ti American Tract Society ken ti American Sunday-school Union. Maysa cadagitoy a sursurat bigbigenna "ti naan-anay a panaguliinec ti Baro a Tulag no maipapan iti aniaman a bilin a nalawag a mangpangilin cas aldaw ti Inana [iti Domingo, nga umuna nga aldaw ti lawas] wenneo maipapan cadagiti nalawag nga annuroten iti pannacangilinna."³⁶

Ti sabali cunana: "Agingga idi tiempo uga ipapatay ni Cristo, awan naaramid a pannacasucat ti aldaw;"³⁷ ket "cas ipakita dagiti nailanad, isuda [dagidi apostol] saanda . . . nga inted ti aniaman a nalawag a bilin a mangi-gunamgunam iti pannacabaybay-a ti panaginana iti maicapito nga aldaw, ken ti pannacangilin ti panaginana iti

umuna nga aldaw ti lawas.”⁹⁸

Dagiti Catolico Romano bigbigenda a ti pannacabalbaliw ti aldaw a panaginana inaramid ti iglesiada, sada ibunannag a dagiti Protestante, iti panagnilinda iti Domingo, bigbigenda ti turay ti iglesia Romana.

Cas pacakitaan iti turay ti Iglesia Catolica, alaeen dagiti mannurat a pasurot ti papa, “daydiay aramid met la a pannacasucat ti Sabado a panaginana a naipan iti Domingo, nga anannugoten dagiti Protestante: . . . agsipud ta gapu iti panagnilinda iti Domingo, bigbigenda ti turay ti iglesia a mangituyang cadagiti fiesta, ken mangibilin cadacuada iti babaen ti basol.”⁹⁹ Di ngarud nalawag ita a ti pannacasucat ti Sabado cas aldaw a panaginana isut’ tanda, wenno marca, ti turay ti Iglesia Romana—“ti marca ti animal”?

Ti Iglesia Romana saanna a binaybay-an ti impapatina nga isut’ cangatoan a turay; ket inuton ti lubong ken dagiti iglesia dagiti Protestante aracupenda ti aldaw a panaginana a paltuadna, idinto nga ibel-lengda ti Sabado ti Biblia, annugotendanton a sipupudno toy nga ipapati-na. Mabalin a pagcamanganda ti ugali ken dagidi Amma a nangbalbaliw; ngem iti panangaramidda iti casta pagindiammoanda ti pamunganayan a mangisina cadacuada iti Roma—a “ti Biblia, ket ti Biblia laeng, ti religion dagiti Protestante.”

Ti panangituyang dagiti iglesia Protestante iti pannacangilin ti Domingo isut’ panangipapiliti iti panagrucbab iti kinapapa—iti animal. Dagidiay a maawatanda la ngaruden dagiti kiddawen ti maicapat a bilin, ket pilienda pay laeng a pagngilinan ti saan a pudno iti lugar ti kinapudno ti Sabado, agdaydayawda babaen ti casta nga aramid iti daydiay turay nga akinbilin kencuana. Ngem uray iti daydiay laeng aramid a panangipilitda iti panacatangpal ti nareligionan nga anong babaen ti panacaramat ti turay ti gobierno, dagiti ig-iglesia aramidenda dagiti bagbagida met laeng a ladawan ti animal; anansata ti pannacaipapiliti ti pannacangilin ti Domingo isuntot’ pannacaipapiliti ti panagrucbab iti animal ken iti ladawanna.

Ngem dagiti Cristiano cadagiti napalabas a capcapu-totan sinalsalinmetanda ti Domingo, nga impagpagarupda nga iiti panagnilinda iti daya nga aldaw nginilngilinda ti Aldaw a Panaginana iti Biblia; ket uray ita adda pudno a Cristiano iti tunggal iglesia, ti Iglesia Romana saan a malacsid, a mamati a sipapasnec a ti Domingo isu ti Aldaw a Panaginana nga intuding ti Dios. Ti Dios awatenna ti napasnecan a panggepda ken ti kinapudnoda iti sangoananna. Ngem inton ti linteg ipapilitan ti pannacangilin ti Domingo, ket ti lubong malawlawagan iti pudno maipapan iti pagrebbengan iti Sabado iti daya sinoman a mangsalungasing iti bilin ti Dios, tapno tungpalenna ti bilin a saan nangatangato ti turayna ngem ti Roma, padayawannanto babaen ti casta nga aramid ti kinapapa iti ngatoen ti Dios. Daydayawenna ti Roma, ken ti turay a mangipapiliti iti pasdec nga impasdec ti Roma. Isut’ agrucrubab iti animal ken iti ladawanna. Iinto di panangawat dagiti tao iti aldaw a panaginana a kinuna ti Dios a tanda ti turayna ket sada dayawen

iti lugarna daydiay pinili ti Roma a pacabigbigan iti turayna. babaen iti daya nga aramid aracupendanto ti tanda ti isusurot iti Roma—“ti marca ti animal.” Ket aging-gat’ mailawlawag a castoy daytoy a banag iti sangoanan dagiti tao, ket maipasango ti panangpilitda cadagiti bil-bilin ti Dios wenno dagiti bilbilin dagiti tao, isuntont’ panangawat dagidiay nga agtuloy nga agsalungasing, iti “marca ti animal.”

Ti caingetan unay a pammutbuteng a mailayat cadagiti tattao a matay adda a nailas-ud iti dagam ti maicatlo nga angel. Rebbengna ngarud a nacabutbuteng unay ti casta a basol ta awaganna pay met ti pungtot ti Dios nga awan lalaocna a caasi. Dagiti tao saanda a masapul ti mada-da iti sipngot no maipapan itoy napateg a banag; ti pabla-ca a maibusor itoy a basol maipauto iti amin a lubong casabayan ti pannacaipasarungar dagiti panangucom ti Dios, tapno maammoon dagiti isuamin no apay madasada, ket maamonda iti gundawayda nga agtalaw. Ti padto ilawagna a ti umuna nga angel ipacdaarna ti damagna iti “tunggal nacion, ken tribu, ken pagsasao, ken ili.” Ti pablaac ti maicatlo nga angel, isu a paset ti isu met laeng a nagcatlo a dagam, saanto a nacurcurang ti kinasacnapna. Nailadawan iti padto a maipucpuccaw iti dackel a timec, gapu iti maysa nga angel a tumaytayab iti tengnga ti langit; ket awisennanto ti inatang ti lubong.

Iti pannacaiwayat daytoy a salip, ti amin a sanga-Cristianoan mabingbingayto iti dua a kita—dagidiay mang-tungpal cadagiti bilbilin ti Dios ken mangicut iti pam-mati ni Jesus, ken dagidiay agrucbab iti animal ken iti ladawanna ken umawat iti marcana. Nupay pagcaycay-saen ti iglesia ken ti estado ti turayda tapno ipapilitda cadagiti “isuamin, babasit ken dadackel, babacnang ken napanglaw, dagiti siwawayawaya ken dagiti paad-adipen,” ti pannacaawat “ti marca ti animal,”¹⁰⁰ nupay casta dagiti tao ti Dios madidanto a mangawat kencuana. Nakita ti mammadto idiy Patmos “dagidiay a nagbal-ligi iti daydi animal ken iti ladawanna, ken iti marcana, ken iti bilang ti naganna, nga agtatacer di rabaw daydi baybay a sarming a nagigemma cadagiti arpa ti Dios,” “Ket cancataenda daydi canta ni Moises, nga adipen ti Dios, ken ti canta ti Cordero.”¹⁰¹

5. Exodo 20:8-11, texto Hebeo.	12. Proverbio 28:9.
10. Eclesiastes 12:13.	13. Salmo 96:5.
11. 1 Juan 3:3.	14. Isaias 40:25, 26; 45:18.
15. Salmo 100:3; 95:6.	18. Ezequiel 70:20.
16. Apocalipsis 4:11.	19. Exodo 31:17.
17. Exodo 20:10, 11, texto Hebeo.	
20. J. N. Andrews, <i>History of the Sabbath</i> , maicatlo a pannacacupel, capitulo 27.	21. Apocalipsis 14:9, 10.
22. Apocalipsis 12:9.	
23. Apocalipsis 13:11.	24. Daniel 7:2.
25. G. A. Townsend, <i>The New World Compared with the Old</i> , pañad 462 (ed. 1869).	26. Apocalipsis 13:11-14.
27. 2 Tesalonicos 2:1, 4.	28. 2 Timoteo 3:1-5.
29. 2 Tesalonicos 2:9-11.	31. Apocalipsis 14:12.
32. Daniel 7:25.	
33. Marcos 2:28, deca a pannacayay-log.	34. Isaias 58:13.
36. George Elliot, <i>The Abiding Sabbath</i> , pañad 124.	35. Mateo 5:17-19.
37. A. E. Waffle, <i>The Lord's Day</i> , pañad 186.	38. A. E. Waffle, <i>The Lord's Day</i> , pañad 187, 188.
40. Apocalipsis 13:16.	39. H. Tuberville, <i>An Abridgement of the Christian Doctrine</i> , pañad 58.
	41. Apocalipsis 15:2, 3.

FOR FURTHER INFORMATION AND LITERATURE PLEASE CONTACT:

You have just read all or most of *chapter 26* from the book, *The Great Controversy*, in the *Mecano Language*. This chapter, other chapters, and part or all of the entire book are available on special order in quantity amounts in 23 languages

PRINTED BY:
TRAIL GUIDES - BOX 300, ALTAMONT, TN 37301 USA